

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การมอบอำนาจต่อตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือ ที่ ตช ๐๐๓๑.๓๑/๓๑๓๙ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติประสงค์ที่จะออกคำสั่งมอบอำนาจการดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้แก่ข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการหรือตำแหน่งเทียบเท่าและผู้บังคับการในสังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือตำแหน่งเทียบเท่า ปฏิบัติราชการแทนผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ มีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(๑) อำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานกระทำละเมิดต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ การวินิจฉัยสั่งการ การออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๒) อำนาจในการฟ้องคดีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดที่มีใช้การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ หรือผู้จัดการมรดกหรือทายาทของเจ้าหน้าที่ในกรณีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดเสียชีวิต แล้วแต่กรณี ทั้งให้มีอำนาจลงนามหนังสือแต่งตั้งพนักงานอัยการเป็นทนายความว่าต่างหรือแก้ต่างคดี รวมถึงการมอบอำนาจให้พนักงานอัยการมีอำนาจดำเนินกระบวนการพิจารณาใดไปทางจำหน่ายสิทธิได้ด้วย เช่น การยอมรับตามที่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเรียกร้อง การถอนฟ้อง การประนีประนอมยอมความ การสละสิทธิ หรือใช้สิทธิในการอุทธรณ์หรือฎีกา หรือในการขอให้พิจารณาคดีใหม่ ตลอดจนให้มีอำนาจในการรับชำระหนี้ตามคำพิพากษา รับเงินค่าฤชาธรรมเนียม และรับเอกสารคืนจากศาลจนถึงการดำเนินการในชั้นบังคับคดีจนเสร็จสิ้น

(๓) การดำเนินการตาม (๑) และ (๒) ผู้รับมอบอำนาจในตำแหน่งผู้บัญชาการหรือตำแหน่งเทียบเท่า จะมอบอำนาจช่วงให้ผู้ที่ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้บังคับการหรือตำแหน่งเทียบเท่า ปฏิบัติราชการแทนก็ได้

สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงขอหารือว่าตามที่มาตรา ๗๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้ว่า “เมื่อมีการมอบ

อำนาจแล้ว ผู้รับมอบอำนาจมีหน้าที่ต้องรับมอบอำนาจนั้น และจะมอบอำนาจนั้นให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นต่อไปไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากผู้มอบอำนาจไว้เป็นกรณีๆ ไป” นั้น การที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดให้ผู้รับมอบอำนาจในตำแหน่งผู้บัญชาการหรือตำแหน่งเทียบเท่าสามารถมอบอำนาจช่วงให้ผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้บังคับการหรือตำแหน่งเทียบเท่าปฏิบัติราชการแทนต่อไปได้ตาม (๓) ข้างต้น จะสามารถดำเนินการได้หรือไม่ และการกำหนดให้ผู้บัญชาการสามารถมอบอำนาจช่วงได้ดังกล่าว ถือว่าเป็นการให้ความเห็นชอบจากผู้มอบอำนาจไว้เป็นกรณีๆ ไป ตามนัยมาตรา ๗๔ วรรคสาม หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าว โดยได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้ว เห็นว่า มาตรา ๗๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ มิได้กำหนดห้ามมิให้ผู้รับมอบอำนาจมอบอำนาจต่อไปยังผู้ดำรงตำแหน่งอื่น เพียงแต่กำหนดว่าในการที่ผู้รับมอบอำนาจจะดำเนินการมอบอำนาจให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นต่อไปได้นั้น จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้มอบอำนาจเป็นกรณีๆ ไปเสียก่อน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ผู้มอบอำนาจได้พิจารณาถึงความจำเป็นและความเหมาะสมของเรื่องและตำแหน่งของข้าราชการตำรวจที่จะรับมอบอำนาจต่อไป เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการบริหารราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะดำเนินการออกคำสั่งมอบอำนาจของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้แก่ข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการหรือตำแหน่งเทียบเท่า โดยกำหนดให้ผู้บัญชาการหรือตำแหน่งเทียบเท่าผู้รับมอบอำนาจดังกล่าวสามารถมอบอำนาจต่อไปให้แก่ข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้บังคับการหรือตำแหน่งเทียบเท่าได้นั้น เมื่อการออกคำสั่งมอบอำนาจดังกล่าวเป็นกรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติผู้มอบอำนาจได้พิจารณาถึงความ

^๑มาตรา ๗๔ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติอำนาจในการสั่งการอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นใดที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานจะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมีกำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งรองหรือผู้ช่วยหรือผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานถัดลงไปตามลำดับหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าหรือข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรในส่วนราชการหรือในหน่วยงานนั้นปฏิบัติราชการแทนได้

การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นหนังสือ และให้ผู้มอบอำนาจมีหน้าที่แนะนำ กำกับ และติดตามการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจ และในกรณีที่เห็นว่าผู้รับมอบอำนาจปฏิบัติราชการในเรื่องใดโดยไม่สมควร ให้มีอำนาจแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจนั้นได้

เมื่อมีการมอบอำนาจแล้ว ผู้รับมอบอำนาจมีหน้าที่ต้องรับมอบอำนาจนั้น และจะมอบอำนาจนั้นให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นต่อไปไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากผู้มอบอำนาจไว้เป็นกรณีๆ ไป

จำเป็นและความเหมาะสมของเรื่องและของตำแหน่งของข้าราชการตำรวจที่จะรับมอบอำนาจต่อไปแล้วและเห็นสมควรที่จะให้มีการมอบอำนาจต่อไปได้ ดังนั้น การออกคำสั่งมอบอำนาจโดยกำหนดให้ผู้บัญชาการหรือตำแหน่งเทียบเท่าผู้รับมอบอำนาจสามารถมอบอำนาจให้แก่ข้าราชการตำรวจซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้บังคับการหรือตำแหน่งเทียบเท่าต่อไปได้เป็นการล่วงหน้าเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงสามารถกระทำได้ และถือได้ว่าการออกคำสั่งดังกล่าวเป็นกรณีที่ได้รับการเห็นชอบจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติผู้มอบอำนาจตามนัยของมาตรา ๗๔ วรรคสาม^๒ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้ว

อย่างไรก็ดี การมอบอำนาจตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติและระเบียบดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่ามีขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการหลายขั้นตอน เช่น กรณีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง กรณีการวินิจฉัยสั่งการ กรณีการออกคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีการดำเนินกระบวนการพิจารณาตัดสินเสร็จสิ้น ซึ่งในการออกคำสั่งให้มีการมอบอำนาจต่อไปยังผู้ดำรงตำแหน่งอื่นได้ ไม่ว่าจะเป็นการมอบอำนาจให้ในกรณีใดกรณีหนึ่งหรือหลายกรณีก็ตาม จะต้องระบุให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้รับมอบอำนาจต่อไปนั้นสามารถรับมอบอำนาจนั้นไปปฏิบัติได้โดยถูกต้องต่อไป

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๔๙

^๒ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น